

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babes-Bolyai
1.2 Facultatea	Litere
1.3 Departamentul	Etnografie si Antropologie Maghiara
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclu de studii ¹⁾	Licenta
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Etnologie (lb. maghiară)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLC2123 Antropologie II. Comunicație vizuală							
2.2 Titularul activităților de curs	Könczei Csilla							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Könczei Csilla							
2.4 Anul de studiu	II.	2.5 Semestrul	III	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾	Discipli na fundam entală
							Obligativitate ³⁾	Obligat orie

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					28
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					31
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	83				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite ⁴⁾	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	• O sală echipată cu proiector, calculator
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	• O sală echipată cu proiector, calculator

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> C1. Utilizarea aparatului conceptual și metodologic de bază al unei științe umaniste sau sociale și a mecanismelor de integrare a contribuțiilor diverselor discipline sociale și umaniste într-o abordare interdisciplinară, riguroasă logic și conceptual C2. Analiza din perspective multiple (retorică, de conținut, contextuală etc.) a faptelor culturale de diverse niveluri și proveniențe (creații artistice, discursuri publice, cultură de masă, culturi și sub-culturi comunitare) C3. Comunicarea orală, scrisă și cu suport electronic, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate C5. Proiectarea de cercetări de teren și promovarea patrimoniului cultural cu respectarea eticii profesionale
-------------------------	---

Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • C1.2. Explicarea în context multidisciplinar a noțiunilor și metodelor unei științe umaniste sau sociale • C2.3. Aplicarea analizei de conținut la studiul unui fapt cultural • C3.2. Interpretarea particularităților diverselor contexte în care trebuie să fie prezentate informațiile culturale • C5.3. Identificarea metodelor, tehnicilor, procedeele și instrumentelor de cercetare, adecvate scopului cercetării diferitelor fenomene sociale și culturale
-------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul interpretează comunicarea vizuală ca și un fenomen socio-cultural. Pronind de la bazele perceptuale și cognitive ale privirii se ajunge la trăsăturile ele care țin de diferite contexte sociale istorice și culturale. Se discută transformarea istorică a percepției vizuale, schimbarea valorii de adevăr a imaginii în diferite epoci istorice. Procesul de comunicare vizuală este analizat mai încolo ca și o formă a interacțiunii interpersonale, luând în considerare rolurile sociale ale subiecților, astfel și raporturile de putere existând între ele. În sfârșit se ajunge la interpretarea imaginii ca și construcții sociale, alcătuind discursuri vizuale reprezentative societății.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Conștientizarea și interpretarea contextului cultural și social ale interacțiunilor vizuale • Analogii și diferențe între interacțiunile vizuale cotidiene și comunicarea prin noile medii tehnologice • Interpretarea mediilor vizuale noi ca reprezentări sociale • Cunoașterea și aplicarea unor metode de analiză vizuală (semiotică, psihoanalitică, de conținut, de discurs)

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Actul vizual, proces fiziologic și cultural. Bazele perceptuale ale privirii. Văzul ca proces cognitiv	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
2. Imaginea. Construcția imaginii. Imagine și adevăr	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
3. Transformarea istorică a percepției vizuale. Schimbarea valorii de adevăr a imaginii în diferite epoci istorice	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
4. Comunicarea vizuală. Actul privirii ca interacțiune. Abordarea fenomenologică: reciprocitatea percepției. Modelele lui Merleau-Ponty, David Abram. Abordarea psiho-analitică. Modelul lui Jacques Lacan	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
5. Condiția socială a interacțiunii vizuale	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
6. Privirea obiectivă. Subiectul și obiectul privirii. Imaginea eului și a altului. Privirea „etnografică” autoritară	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
7. Duplicitatea imaginii: indexitate și construcția subiectului social. Poziționarea privitorului	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
8. Teoria reprezentării. Reprezentarea vizuală. Construcția imaginilor sociale identitare. Imagini stereotipice	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
9. Imagini ai noi tehnologii. Semnificațiile sociale a fotografiei	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
10. Priviri instituționalizate. Supravegherea ca și control	Expunere, explicație,	

social	discuții, activități interactive.	
11. Reprezentarea sinelui (autoreprezentarea) și reprezentarea celuilalt (heteroreprezentare)	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
12. Discursuri vizuale	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
13. Imaginea stereotipică	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
14. Concluzii	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
Bibliografie BARTHE, Roland 1985 <i>A világoskamra. Jegyzetek a fotográfiáról</i> . Fordította: Ferch Magda. Európa Könyvkiadó. Budapest (1980 <i>La chambre claire</i> . Note sur la photographie. Éditions du Seuil) BELTING, Hans Kép, médium, test: az ikonológia új megközelítésben. Apertúra. Filméleti és filmtörténeti szakfolyóirat http://apertura.hu/2008/osz/belting (2012. szeptember) BLACK, Max 1982 A reprezentáció természete. In: Horányi Özséb (szerk.) <i>A sokarcú kép</i> . Válogatott tanulmányok, Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest, 80-99. BLASKÓ Ágnes - MARGITHÁZI Beja (szerk.) 2010 <i>Vizuális kommunikáció – Szöveggyűjtemény</i> . Typotex Kiadó, 2010 BOURDIEU, Pierre 1982 A fénykép társadalmi definíciója, In: HORÁNYI Özséb (szerk.): <i>A sokarcú kép. Válogatott tanulmányok</i> , Budapest, 226-244. BUGLYA Sándor: <i>A film formanyelve (Fejezetek a film történetéből, 1 rész)</i> . Mozgókép szöveggyűjtemény. G – portál. http://mediamania.gportal.hu/gindex.php?pg=27952054&nid=5944228 (2012. január) GOMBRICH, E. H. 1972 <i>Művészet és illúzió. A kepi ábrázolás pszichológiája</i> , Gondolat, Budapest (1959 <i>Art and Illusion</i> . Published by Phaidon Press Ltd., London) HALL, Edward T. 1987 <i>Rejtett dimenziók</i> . Harmadik kiadás. Gondolat. Budapest. Fordította: Falvay Mihály (1966 <i>The Hidden Dimension</i> . Anchor Books, Doubleday, New York) HALMER dr. Nikolaus 1988 A szubjektum decentrációja: Jacques Lacan. <i>Bevezetés a filozófiába</i> , ed. Fürst, Maria. ELTE és IKON (141-142.) HORÁNYI Özséb 2003 Bevezetés. In: Uő (szerk.) <i>A sokarcú kép</i> . Válogatott tanulmányok a képek logikájából, 2. módosított kiadás, Typotex, Budapest, 9-21. KOVÁCS Éva - ORBÁN Jolán - KASZNÁR Veronika (szerk.) 2009 <i>Látás, tekintet, pillantás. A megfigyelő lehetőségei</i> . Gondolat Kiadó, PTE BTK KUNT Ernő 1987 Vizuális folklór – vizuális antropológia. In: <i>Népi kultúra – Népi társadalom</i> . Akadémiai, MTA Néprajzi Kutató Csoport, Budapest PANOFKY, Erwin 1984 <i>A jelentés a vizuális művészetekben</i> . Gondolat PETERNÁK Miklós 1993 <i>Új képfajtákról</i> . Balassi Kiadó, Budapest RÓKA Jolán 1994 A vizuális manipuláció szerepe az imázsteremtésben. <i>Jelkép. Kommunikáció, közvélemény, média</i> . 2. sz. 36-41. SONTAG, Susan 1981 <i>A fényképezésről</i> , Debrecen Bibliografie facultativa ARNHEIM, Rudolf 1979 <i>A vizuális élmény. Az alkotó látás pszichológiája</i> (Új változat) Fordította Szili József és Tellér Gyula. Gondolat. Budapest (1974 <i>Art and Visual Perception. A Psychology of the Creative Eye</i> . The new version. University of California Press, Berkeley&Los Angeles) ASKEW, Kelly 2002 Introduction. In: <i>The Anthropology of Media. A Reader</i> , eds. Kelly Askew&Richard r. Wilk, Blackwell Publishers, 1-13. BALOGH Jenő 1990 A vizuális ítélet lélektani, pedagógiai módszertani megközelítésben. Akadémiai kiadó, Budapest BANKS, Marcus 2001 <i>Visual Methods in Social Research</i> . Sage		

BRIGGS, Asa – BURKE, Peter
 2004 *A média társadalomtörténete Gutenberg-től az internetig*. Bp. Napvilág Kiadó

BURKE, Peter
 1999 *Az olasz reneszánsz*. Osiris

DOY, Gen
 1995 Women, Class and Photography: the Paris Commune of 1871. In: *Seeing and Consciousness. Women, Class and Representation*. Berg Publishers Ltd UK. 82-106.

EVANS, Jessica – HALL, Stuart (eds.)
 1999 *Visual Culture: The Reader*. Sage

GREGORY, Richard L.
 1973 *Az értelmes szem*. Fordította Székely András. Gondolat. Budapest (1970 The Intelligent Eye. Weidenfeld et Nicolson 5. Winsley Street London W.I.)

HALL, Stuart (ed. by)
 1997 *Representation. Cultural Representations and Signifying Practices*, Sage, The Open University.

HOCKINGS, Paul (ed.)
 1995 *Principles of Visual Antropology*. 2nd ed., Mouton de Gruyter, Berlin, New York.

KÖNCZEI Csilla
 1997 És voltak ezek a jelvények, a pálca, a lapocka... A háromfalusi borica rituális eszközeinek képi használata. *Korunk* 12. 63-76.
 1999 Despre constituirea iluziei de autenticitate în filmul documentar. *Caietele Tranziției*. Revista Institutului de Studii Posttotalitare și a Institutului de Antropologie Culturală. Cluj. (233-234.)

LACAN, Jacques
 1979 What is a Picture? Of the Gaze (From the *XI Seminars of Jacques Lacan*) Penguin. (105-119)

LINCOLN, Bruce
 1992 *Discourse and the Construction of Society. Comparative Studies of Myth, Ritual, and Classification*. New York, Oxford. Oxford University Press

McLUHAN, Marshall
 2001 A Gutenberg-galaxis. A tipográfiai ember létrejötté. Budapest, Trezor Kiadó (The Gutenberg Galaxy. The Making of Typographic Man. University of Toronto Press, 1962)

McLUHAN, Marshall
 1964 *Understanding Media: The Extensions of Man*. Routledge & Kegan Paul, London.

McLUHAN, Marshall
 2002 The Medium is the Message. In: *The Anthropology of Media. A Reader*, eds. Kelly Askew&Richard r. Wilk, Blackwell Publishers, 18-26.

MERLEAU-PONTY, Maurice
 1993 A látható és a láthatatlan. *Kép-Képiség*. Atheneum 1993/4. I. kötet. szerk. Bacsó Béla. T-Twins Kiadó

MIKLÓS Pál
 1979 *Vizuális kultúra*. Magvető Könyvkiadó

NELSON, Robert S. Nelson (editor)
 2000 *Visuality Before and Beyond the Renaissance. Seeing as Others Saw*. University of Chicago. Cambridge University Press

PINK, Sarah
 2002 *Visual Ethnography. Images, Media and Representation in Research*. Sage Publications, London, Thousan Oaks, New Delhi.
 2004 Intoduction: situating visual research In: Pink, Sarah – Kürti László – Afonso, Ana Isabel (eds.) *Working Images. Visual Research and Representation in Ethnography*. Routledge, London, New York, 1-13.

RADNÓTI Sándor
 1994 A másolat. *Café Babel* 4. 14-32.

SEARLE, John R.
 2003 A képi reprezentáció. In: Horányi Özséb (szerk.) *A sokarcú kép*. Válogatott tanulmányok a képek logikájából, 2. módosított kiadás, Typotex, Budapest, 205-226.

SILVERMAN, Kaja
 4. The Gaze. 5. The Look 6. The Screen. *The Threshold of the Visible World*. Routledge. New York and London. (151-202.)

SREBERNY-MOHAMMADI, Annabelle
 2002 The Global and the Local in International Communications In: *The Anthropology of Media. A Reader*, ed. by Kelly Askew and Richard R. Wilk, Blackwell, 337-356.

TAGG, John
 1999 Evidence, truth and order: a means of surveillance. In: *Visual culture: The Reader*. Ed by Jessica Evans and Stuart Hall. Sage London with the Open University. 244-273.

8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Observații
Introducere în metodologie	Explicarea planului de muncă, distribuirea sarcinilor	
Construcția de imagini ca interacțiune socială	Analiza imaginilor pe baza bibliografiei de specialitate,	

	întrebări, discuții	
Analiza vizuală semiotică	Analiza imaginilor pe baza bibliografiei de specialitate, întrebări, discuții	
Analiza vizuală de conținut	Analiza imaginilor pe baza bibliografiei de specialitate, întrebări, discuții	
Analiza iconografică	Analiza imaginilor pe baza bibliografiei de specialitate, întrebări, discuții	
Analiza de discurs (1)	Analiza imaginilor pe baza bibliografiei de specialitate, întrebări, discuții	
Analiza de discurs (2)	Analiza imaginilor pe baza bibliografiei de specialitate, întrebări, discuții	

Bibliografie:

BANKS, Marcus
2001 *Visual Methods in Social Research*. Sage

BARTHESE, Roland
1985 *A világoskamra. Jegyzetek a fotográfiáról*. Fordította: Ferch Magda. Európa Könyvkiadó. Budapest (1980 *La chambre claire*. Note sur la photographie. Éditions du Seuil)

BELTING, Hans
2003 *Kép-antropológia. Képtudományi vázlatok*

BELTING, Hans
Kép, médium, test: az ikonológia új megközelítésben. Apertúra. Filméleti és filmtörténeti szakfolyóirat
<http://apertura.hu/2008/osz/belting> (2012. szeptember)

BERGER, John
1995 "Ways of Seeing": Based on the BBC Television Series: Based on the BBC Television Series. Penguin Books

BLACK, Max
1982 A reprezentáció természete. In: Horányi Özséb (szerk.) *A sokarcú kép. Válogatott tanulmányok*, Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest, 80-99.

BLASKÓ Ágnes - MARGITHÁZI Beja (szerk.)
2010 *Vizuális kommunikáció – Szöveggyűjtemény*. Typotex Kiadó, 2010

BOURDIEU, Pierre
1982 A fénykép társadalmi definíciója, In: HORÁNYI Özséb (szerk.): *A sokarcú kép. Válogatott tanulmányok*, Budapest, 226-244.

BUGLYA Sándor: *A film formanyelve (Fejezetek a film történetéből, 1 rész)*. Mozgókép szöveggyűjtemény. G – portál.
<http://mediamania.gportal.hu/gindex.php?pg=27952054&nid=5944228> (2012. január)

EVANS, Jessica – HALL, Stuart (eds.)
1999 *Visual Culture: The Reader*. Sage

GOMBRICH, E. H.
1972 *Művészet és illúzió. A kepi ábrázolás pszichológiája*, Gondolat, Budapest (1959 *Art and Illusion*. Published by Phaidon Press Ltd., London)

HALL, Edward T.
1987 *Rejtett dimenziók*. Harmadik kiadás. Gondolat. Budapest. Fordította: Falvay Mihály (1966 *The Hidden Dimension*. Anchor Books, Doubleday, New York)

HALL, Stuart (ed. by)
1997 *Representation. Cultural Representations and Signifying Practices*, Sage, The Open University.

JOLY, Martine
1998 *Introducere în analiza imaginii*. Traducerea: Mihaela Mazilu. Editura All Educational S.A. București

PANOFISKY, Erwin
1984. *A jelentés a vizuális művészetekben*. Gondolat

PETERNÁK Miklós
1993 *Új képfajtákról*. Balassi Kiadó, Budapest

RÓKA Jolán
1994 A vizuális manipuláció szerepe az imázsteremtésben. *Jelkép. Kommunikáció, közvélemény, média*. 2. sz. 36-41.

ROSE, Gillian
2001 *Visual Methodologies, An Introduction to the Interpretation of Visual Materials*, Sage Publications, London-Thousand Oaks-New Delhi.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociaților profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina se armonizează cu conținutul disciplinelor cu tematică asemănătoare de la universitățile din Miskolc, Pecs, Budapesta, totodată construind o bază generală pentru analiza culturii și a societății.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea bibliografiei	Elaborarea și prezentarea unor recenzii	25%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Cunoașterea bibliografiei, capacitatea de interpretare și de analiză. Participare activă la seminarii.	Colocviu, analize vizuale în scris	75%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea terminologiei de bază. • Capacitatea de interpretare și analiză a imaginilor vizuale • Capacitatea de adaptare a concepelor teoretice asupra vieții cotidiene 			

Data completării

11.03.2019

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar/
laborator/ proiect

Data avizării în departament

14.03.2019

Semnătura directorului de departament

Notă:

- ¹⁾ Ciclul de studii - *se alege una din variantele:* Licență/ Master/ Doctorat;
- ²⁾ Regimul disciplinei (conținut) - *pentru nivelul de licență se alege una din variantele:* **DF** (disciplină fundamentală)/ **DD** (disciplină din domeniu)/ **DS** (disciplină de specialitate)/ **DC** (disciplină complementară);
- ³⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - *se alege una din variantele:* **DI** (disciplină obligatorie)/ **DO** (disciplină opțională)/ **DFac** (disciplină facultativă);
- ⁴⁾ Un credit este echivalent cu 25 – 30 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual).